
Dokument z posiedzenia

B8-0103/2018

5.2.2018

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa

zgodnie z art. 123 ust. 2 Regulaminu

w sprawie bieżącej sytuacji w zakresie praw człowieka w Turcji
(2018/2527(RSP))

**Cristian Dan Preda, Renate Sommer, David McAllister, Julia Pitera,
Laima Liucija Andrikienė, Esther de Lange, Lorenzo Cesa,
Bogdan Andrzej Zdrojewski**
w imieniu grupy PPE

B8-0103/2018

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie bieżącej sytuacji w zakresie praw człowieka w Turcji
(2018/2527(RSP))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Turcji,
  - uwzględniając roczne sprawozdanie na temat Turcji za 2016 r., opublikowane przez Komisję w dniu 9 listopada 2016 r. (SWD(2016)0366),
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy nr 2156 (2017) w sprawie funkcjonowania instytucji demokratycznych w Turcji,
  - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini oraz komisarza Johannes Hahna z dnia 14 lipca 2017 r., a więc rok po próbie zamachu stanu w Turcji,
  - uwzględniając dialog polityczny na wysokim szczeblu między UE a Turcją z dnia 25 lipca 2017 r.,
  - uwzględniając oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 26 października 2017 r. w sprawie toczących się w Turcji spraw dotyczących praw człowieka,
  - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel Federiki Mogherini oraz komisarza Johannes Hahna z dnia 2 lutego 2018 r. w sprawie najnowszych wydarzeń w Turcji,
  - uwzględniając prawo do wolności wypowiedzi, zapisane w europejskiej konwencji praw człowieka i w Międzynarodowym pakcie praw obywatelskich i politycznych, których Turcja jest stroną,
  - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Turcja jest ważnym partnerem UE i oczekuje się od niej, jako państwa kandydującego, stania na straży najwyższych standardów demokracji, w tym poszanowania praw człowieka, praworządności, podstawowych wolności oraz powszechnego prawa do sprawiedliwego procesu;
- B. mając na uwadze, że w Turcji aresztowano wielu członków demokratycznej opozycji, dziennikarzy, obrońców praw człowieka, prawników, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i nauczycieli akademickich, co jest powodem do zaniepokojenia;
- C. mając na uwadze, że wśród prześladowanych obrońców praw człowieka znajduje się prezes Amnesty International w Turcji Taner Kılıç i tzw. dziesięciu ze Stambułu, do których należą: Idil Eser, Özlem Dalkıran, Günel Kurşun, Veli Acu, Ali Gharavi, Peter Steudtner, İlknur Üstün, Şeyhmus Özbekli, Nejat Taştan oraz Nalan Erkem;

- D. mając na uwadze, że niedawne zatrzymanie pokojowego działacza Osmana Kavali, zwolennika dobrych stosunków między UE a Turcją, to ostatni spośród wielu niepokojących przypadków;
- E. mając na uwadze, że posłankę do parlamentu Turcji i laureatkę Nagrody im. Sacharowa w 1995 r. Leylę Zanę w drodze głosowania w parlamencie Turcji pozbawiono niestety statusu posła ze względu na fakt, że nie złożyła ślubowania parlamentarnego zgodnie z art. 81 konstytucji i od wyborów w listopadzie 2015 r. nie wzięła udziału w 212 posiedzeniach;
- F. mając na uwadze, że współprzewodniczącemu Ludowej Partii Demokratycznej (HDP) Selahattinowi Demirtaşowi, który wraz ze współprzewodniczącym tej partii Figenem Yüksekdağiem przebywa w areszcie, ze względów bezpieczeństwa nie pozwolono stawić się przed sądem;
- G. mając na uwadze, że dziennikarz niemieckiej gazety *Die Welt* Deniz Yücel bez aktu oskarżenia przebywa w więzieniu od dnia 27 lutego 2017 r.;
- H. mając na uwadze, że w dniu 18 stycznia 2018 r. turecki parlament przedłużył okres obowiązywania stanu wyjątkowego w Turcji o kolejne trzy miesiące; mając na uwadze, że środki represyjne wprowadzone przez rząd turecki na mocy stanu wyjątkowego są niewspółmierne oraz naruszają podstawowe prawa i swobody chronione na mocy tureckiej konstytucji, demokratyczne wartości, na których opiera się Unia Europejska, oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych;
- I. mając na uwadze, że ze względu na sytuację w zakresie demokracji, praworządności, praw człowieka i wolności prasy w Turcji środki przedakcesyjne dla tego kraju obniżono o 105 mln EUR w porównaniu z pierwotnym wnioskiem Komisji w budżecie UE na 2018 r., a kolejne 70 mln EUR pozostanie w rezerwie, aż kraj ten poczyni „dostateczne i wymierne postępy” w tych dziedzinach;
- J. mając na uwadze, że Unia Europejska i Parlament Europejski zdecydowanie potępiły nieudany zamach stanu w Turcji i uznały, że władze tureckie mają prawo postawić przed sądem osoby odpowiedzialne za ten zamach oraz osoby weń zaangażowane;
- K. mając na uwadze, że w dniu 19 stycznia Turcja rozpoczęła nową operację powietrzną i naziemną (zwaną operacją „Gałązka oliwna”) w regionie miasta Afrin w Syrii, aby wyprzeć stamtąd kurdyjskie Powszechne Jednostki Ochrony; mając na uwadze, że wiceprzewodnicząca Komisji / wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oświadczyła, iż jest zaniepokojona z dwóch głównych powodów: „z jednej strony chodzi o kwestię humanitarną – musimy zadbać o to, aby do potrzebujących docierała pomoc humanitarna oraz aby ludność cywilna nie cierpiała z powodu prowadzonych działań wojskowych”, a ponadto operacja „może poważnie utrudnić wznowienie rozmów w Genewie, które naszym zdaniem mogą rzeczywiście doprowadzić do trwałego pokoju i bezpieczeństwa w Syrii”;
- 1. wyraża głębokie zaniepokojenie sytuacją w zakresie praw człowieka w Turcji; podkreśla, że wolność słowa oraz wolność zgromadzeń i zrzeszania się to główne filary demokratycznego społeczeństwa oraz że podstawowych wolności należy w pełni przestrzegać;

2. potępia stosowanie arbitralnych zatrzymań oraz prześladowań sądowych i administracyjnych; apeluje do rządu Turcji o zaprzestanie ciągłego zwalniania, zawieszania i aresztowania obrońców praw człowieka, dziennikarzy, wybranych reprezentantów, prawników, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i nauczycieli akademickich; podkreśla, że osoby te powinny mieć możliwość legalnego prowadzenia swojej działalności;
3. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu doniesień o brutalnym traktowaniu i torturowaniu więźniów;
4. apeluje do rządu Turcji o niezwłoczne zniesienie stanu wyjątkowego;
5. wzywa rząd Turcji do przestrzegania europejskiej konwencji praw człowieka i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym do poszanowania zasady domniemania niewinności;
6. jest poważnie zaniepokojony decyzją o zignorowaniu orzeczenia tureckiego trybunału konstytucyjnego w sprawie uwolnienia dziennikarzy Mehmeta Altana i Sahina Alpaya; zauważa, że stanowi to dalsze pogorszenie się sytuacji w zakresie praworządności;
7. zdecydowanie potępia próbę zamachu stanu w Turcji, do której doszło w dniu 15 lipca 2016 r.; uznaje, że rząd turecki ma prawo, a także obowiązek zareagować na próbę zamachu stanu;
8. podkreśla jednak, że nieudany przewrót wojskowy nie może być wymówką dla rządu tureckiego, służącą do tłumienia legalnej i pokojowej opozycji oraz uniemożliwiania dziennikarzom i mediom pokojowego korzystania z wolności słowa poprzez nieproporcjonalne i nielegalne działania i środki;
9. apeluje do władz Turcji o natychmiastowe uwolnienie i zaprzestanie ścigania obrońców praw człowieka, w tym Tanera Kılıça, dziennikarzy, w tym Deniza Yücela, wybranych reprezentantów, prawników i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, w tym Osmana Kalvali, oraz nauczycieli akademickich, których przetrzymuje się bez jednoznacznych dowodów na popełnienie przestępstwa; wzywa władze Turcji do uniewinnienia Idil Eser, Özlem Dalkıran, Günala Kurşuna, Veliego Acu, Aliego Gharaviego, Petera Steudtnera, İlknur Üstün, Şeyhmusa Özbekiego, Nejata Taştana i Nalan Erkem;
10. wyraża poważne zaniepokojenie z powodu nieposzanowania wolności religii i nasilającej się dyskryminacji chrześcijan; wyraża ubolewanie z powodu planów rządu tureckiego dotyczących budowy zapory Ilisu w górnym biegu rzeki Tygrys, w wyniku czego zalane zostanie zamieszkiwane pierwotnie przez chrześcijan aramejskie miasto Hasankeyf; potępia zajęcie 50 aramejskich kościołów, klasztorów i cmentarzy w prowincji Mardin; apeluje do Komisji o pilne omówienie tych kwestii z władzami Turcji;
11. z niepokojem zauważa, że od lipca 2016 r. zwolniono jedną czwartą sędziów i prokuratorów, jedną dziesiątą sił policyjnych, 110 tys. urzędników i prawie pięć tysięcy nauczycieli akademickich, co utrudnia codzienne funkcjonowanie administracji, służby cywilnej i uniwersytetów;

12. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Turcji.